

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računna se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národna Tiskarna“ telefon št. 85.

Ferjančič v delegaciji.

Govor delegata dr. Ferjančiča v seji avstrijske delegacije dne 13. jan. t. l.

(Dalje.)

Bosna in Hercegovina sta bila dela kraljestva hrvatskega in celo v času, ko sta imeli svoje lastne kralje, niso bili ti nič drugega, kakor odlični bani hrvatskega kraljestva.

Združenje s hrvatskim kraljestvom bi odstranilo vse obstoječe težave in bi to bilo tudi v smislu zgodovine.

Toda dotlej je pot še dolga. V tem nazoru me potrjuje dogodba, ki se je zadnje dni primerila v odseku ogrske delegacije, ko se je razpravljala bosanski proračun. Pri tej priliki je rekel delegat Ugron, kakor posnemam iz listov: „Da se uprava Bosne ne sme voditi v avstrijskem smislu. Način uprave mora pripravljati svoječasno združenje okupiranih provincij z Ogrsko, ker sta bili nekdanji ogrski provinciji in je ogrski kralj prisegel, da ti pokrajini, čim bode mogoče, pridobi zopet ogrski kroni.“

To potrjuje ono, kar sem ravno naglašal, da je ljubosumnost mej obema državama polovicama kriva, da se zadeva ne reši ugodno.

Trditve ogrskega delegata ne morem pustiti brez ugovora. To je neresnično in po zgodovini ovrženo, da sta bili Bosna in Hercegovina kdaj ogrski provinciji. Bili sta tako tako malo, kakor hrvatsko kraljestvo, čigar deli sta bili. Če se pogleda nazaj, se vidi, da so si Hrvatje, ko je izumrla narodna dinastija, izvolili Arpada Kolomana kraljem, in da so pacta conventa, ki jih je sklenil s Hrvatsko, pogodba mej hrvatskim kraljestvom in arpadsko kraljevsko rodbino, nikakor pa ne mej ogrskim in mej hrvatskim kraljestvom. To kar se je sklenilo, je bila čista personalna unija.

Res, da se je v dolgih letih, in stoletjih do prihoda Turkov večkrat poskušalo, promeniti to razmerje, in s tem tudi Bosno in Hercegovino spraviti v odvisnost

od Ogrske. Ti poskusi pa se niso nikdar posrečili, in še v času, ko je Hrvatom že upadel pogum, so Bošnjaki se častno držali hrvatske zastave. Navedena izjava ogrskega delegata utrjuje torej, kakor sem že rekel, moje mnenje, da je še jako dolga pot, dokler se te razmere ugodno rešijo.

Za sedaj se trudi Ogrska, da ogrni Hrvatom življenje kolikor more, dasi jim je l. 1867. ponujala belo polo, da zapišejo svoje zahteve in se zavezala, jih sprejeti. Nas, južne Slovence, boli srce, ako vidimo, kako Ogrska s Hrvati ravna. Nič ni varno pred madjarizacijo. Pred vsem se madjarizirajo skupni uradi, kar je pripeljalo na Hrvatsko armado ogrskih uradnikov, madjarske šole itd.

Dovolite mi, da se tu spomnim smešnega dogodka. Imam na Hrvatskem sorodnika, ki me je prišel nekoč obiskat. Videl sem pri njem nekaj, kar je bilo podobno železniški legitimaciji. Ogledal sem si stvar in ker nisem vedel, pri čem da sem, vprašal sem, kaj da je to. Rekel mi je: Jaz tega tudi ne vem, ali ta stvar ima ta čudni vpliv, da plačam samo polovico vožnje, če jo pokažem pri železniški blagajnici.

Vidi se torej, da je železniška legitimacija za hrvatskega deželnega uslužbenca čisto madjarska. To kaže, da hoče Ogrska brezobzirno in, dasi je madjarsčina malo sposobna za asimilacijo, vendar z vso rigoornostjo nadaljevati madjariziranje. Ogrska si misli: Kadar bom na Hrvatskem gotova, pojdem čez Savo — zato zavzema v okupiranih provincijah tako stališče, kakor sem ga opisal.

Na ta način, ki sem ga označil, ne dobi Avstrija prijateljev na Balkanu. Ali naj jih pridobe druge okolnosti? Morda okolnost, da se je opetovano nastopilo z vojaško silo proti slovanskemu prebivalstvu, če to prebivalstvo brani svoje narodne pravice?

Spominjam vas na dogodbo iz življenja pred kratkim umrlega generala Ramberga, ki je šel kot komisar z vojaško silo

na Hrvatsko in sicer v Zagreb. Povod je bil, da je ljudstvo strgalo gotove madjarske table, ki so bile razobešene na Hrvatskem. Vsled teh so nastali nemiri, ki so se z vojaško silo zadušili. Stroške za to, ki so znašale, če se ne motim, 100.000 gld. je morala dežela sama plačati.

Spominjam vas na slučaje v Sijenčaku, v Zagorju, v Brodu, v Trstu, v Istri, kjer se je po najnovjšem času rabilo vojaštvo, in kjer je vedno za to, zadušiti izjavo svoje narodne pravice branečega ljudstva.

Te dogodbe zadevajo ministra zunanjih del samo posredno. Toda pomisliti je, da je želeti, da se doma ne zgode stvari, ki otežujejo vodstvo zunanje politike ali križajo njegova pota in zato menim, da tudi minister zunanjih del tacih dogodb ne sme prezirati. Navajeni smo sicer, da ločimo strogo zunanjo politiko od notranje politike, ali to se mi ne zdi povsem utemeljeno in je nekaka avstrijska specialiteta.

Drugod sedita minister zunanjih del in minister notranjih del pri jedni mizi in more minister notranjih del biti šef ministra zunanjih del. (Ugovor na levici.) Gotovo! S tega stališča torej stroga ločitev mej notranjo in zunanjo politiko ni povsem utemeljena.

Omenjam to samo zategadelj, ker bi se rad z nekaterimi besedami dotaknil razmer v našem Primorju, in da se ne bo reklo, da se ne držim predmeta. Nasprotno. Po moji sodbi je v eminentnem interesu ministrstva zunanjih del, da vidi in ve, kake razmere so se razvile doli ob Adriji in se še razvijajo.

Ob Adriji je varovati državni interes, interes celokupne države. Avstrija je mogla opustiti Lombardijo in Venecijo, ne da bi radi tega prenehala biti velesila. Brez Primorja, brez Trsta pa ni več velesila, brez te pokrajine sploh ne more eksistirati. To je vzrok, vsled katerega bi moralo tudi vodstvo zunanjih zadev posvečevati vso pozornost razmeram na Primorskem. Ob Adriji

in v sosednih deželah živi tudi isti narod, kateremu tudi jaz pripadam, Slovenci in Hrvatje. Na nas pritiskajo na severu Nemci, na jugu Italijani. Ta pritisk je postal še močnejši po l. 1866 in po dogodbah leta 1870., po zjedinenju Italije, po zmagah Nemčije nad Francijo, in ta pritisk je postal, kar bi se skoraj ne verjelo, še močnejši vsled trozveze in pod zaščito trozveze, in to je za nas slaba stran trozveze.

„Nemčija od Belta do Adrije“ je izrek, ki se večkrat čuje in čita, in ima velik in usoden pomen za Avstrijo.

Okrepčanje slovenskega in hrvatskega naroda in samo okrepčanje tega naroda ob Adriji je v stanu zagotoviti, da se ta izrek nikdar ne uresniči. Okrepčanje bi iz teh dveh narodov napravilo trden branik avstrijske države ob Adriji.

Zlasti Italija izteza svoje roke po teh obmorskih provincijah. Posebno v zadnjih desetletjih je v Italiji za to vse na delu; književnost, shodi, društva, odlični možje, duševna aristokracija. Italijanskemu narodu se propoveduje, da so avstrijske obmorske provincije italijanske, in da bodo tudi kmalu združene v kraljestvu. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 17. januarja.

K položaju.

Sestava kabineta, katero je sprejel dr. Koerber sedaj tudi oficialno, se je te dni umaknila v ozadje, saj se je zanimalo časopisje najbolj za nenavadni prizor med cesarjem in dr. Stranskim. Nagovor cesarja na dr. Začka je ostro in grozljivo cesarjevih besed dokaj ublažil, saj je cesar zardil, da želi spravo na temelju popolne enakopravnosti, in da se pravice češkega naroda docela respektirajo; dejal je, da ne bo dovolil, da bi se prizadela Čehom kakoršnakoli krivica ter da ne bo dovolil, da bi bila bodoča vlada levičarska, nego mora biti povsem nepristranska in objektivna ter napram vsem enako pravična. — V parlamentarnih krogih se govori sedaj, da postane dr. Začek bo-

LISTEK.

Heine.

(Dalje.)

Ko je imel petnajst let, ga je oče poslal v Frankobrod ob M., kjer je vstopil pri nekem bankirju v posel.

Natančnih podatkov o njegovi mladosti nimamo, nekaj biografskih fragmentov, ki jih je sam napisal, nam ne pove mnogo. O svojih stariših je dosti pisal, o sebi jako malo. Ali gotovo je, da ni ostal nad dve leti v Frankobrodu, kajti l. 1817. je bil že v Hamburgu. Tam mu je bogati stric Salomon Heine uredil nekakšen komisijski posel, kar pa je menda mlademu Henriku prav malo ugajalo. Vsaj sposobnosti je imel za trgovino prav malo, morda tudi ni bil ravno srečen. Leta 1819. je tvrdka Harry Heine & Comp. že likvidirala.

Njegovi pesniški nagibi pa so se javljali že tedaj, in nekateri verzi iz tistih let so nam ostali ohranjeni. Ko je Heine izpoznal, da nima nobenega daru za trgovino, je mislil študirati. Toda to je bila težka stvar, kajti Henrik ni imel znanstvene podlage za vseučiliške študije, njegovih stariših pa niso imeli denarja. No, glede finančne vprašanja je pomagal stric Salomon, kar se tiče naukov, si je pa fant sam pomagal. Učil se je noč in dan in že jeseni

1819. je bil v Bonnu vpisan na juridični fakulteti. Tudi pravo ga je menda malo mikalo. Učil se ga je, da je mogel narediti izpite, sicer pa je najrajše poslušal Schlegela, ki je predaval o literaturi. Romantična smer je tedaj cvetela in Schlegel je bil jeden njenih najduhovitejših zastopnikov. Heine je bil ves zaljubljen v staronemško in indijsko poezijo in to je sijajen dokument njegove duševne samostalnosti, da ga modri romantike cvet ni mogel tako opojiti, kakor bi bilo soditi po tej Schlegelovi šoli in njegovi navdušenosti za mojstra. Ognje vito je pozneje nastopil proti tej stari struji, ki je zazibavala duhove v sen in jim branila polet k pravim idealom ter kratila pogled v resnično življenje. V zunanji obliki je sicer sam pogostoma pokazoval romantične nagibe, ki so včasih segali tudi globlje, a kar se tiče bistva njegove poezije, se je popolnoma osvobodil vpliva iz mladih let. Marsikatera njegova pesem bi lahko premetila človeka, ali če se sodi proizvođe njegove Muze kot celoto, se mora priznati, da je bil pristen, dosleden realist in v tem oziru revolucionar na polju nemške literature, kakor je bil po svojem duhu revolucionar v vsem svojem življenju.

Dne 30. julija 1825 je Heine promoviral, a njegov pravniški doktorat mu ni pribavil službe nikjer. Iskal je, a našel ni. Jeseni 1827. je prevzel uredništvo obzornika „Politisch-historische Annalen“ v Monako-

vem. Takrat je bil njegov pesniški glas že utemeljen. Leto prej je izšla prvič njegova zbirka „Buch der Lieder“, ki je obudila veliko zanimanje za mladega poeta. A bilo je tudi umljivo. Taka poezija je bila za tiste čase nova, in vendar je bilo nekaj v njej, kar se je zdelo vsakomur nekam znano, domače — bila je poezija po vzoru pristnih narodovih pesmij, zajeta iz bogatih zakladov narodovega čustva in zato lahko pojмимо, zakaj se je toliko pesmij iz te zbirke vrnilo v narod in postalo prava ljudska last.

„Ich weiss nicht, was soll es bedeuten,

Dass ich so traurig bin . . .“

„Ein Fichtenbaum steht einsam

Im Norden auf kahler Hüh . . .“

in cela vrsta drugih so postale naprosto narodne pesmi, pozna pa jih tudi vsakdo, komur je nemška literatura le količkaj znana.

Neuspeh v „karijeri“ je imel menda vendar za Heineja svojo dobro stran. Prisilil je namreč, da se je popolnoma posvetil literaturi in na srečo niso njegovi spisi samo ugajali, temveč ljudje so jih tudi kupovali. Imel je torej prilike dovolj, sprehajati se po Hamburgu in Norderneyu, potovati po Angliji in Italiji in povsod nabirati snovi za svoje krasne „Reisebilder“, v katerih je pokazal svoj sijajni feljtonistiški dar. V teh briljantnih potopisih (1826.—31.) pa nastopa Heine že kot strasten bojevnik. On je sploh dovedel staro trditve „Politisch Lied — ein garstig Lied“ ad absurdum,

praktično dokazavši, da so tudi takozvane politične snovi prikladne za poezijo, bodisi v vezani ali nevezani obliki, ako se jih poloti pesnik po milosti božji. Britka satira z jedne, a navdušeno veličanje z druge strani napolnjuje ta potovalna pisma, ki vsiljujejo čitatelju vprašanje: Ali je ta mož čutil z glavo, ali je mislil s srcem? Tu najglobljejša strast, tam najvišje ideje, a vendar oboje v skladu in oboje pristno, neprisiljeno, izvirajoče iz samega pesnikovega bistva — to je, kar dela Heineja tako velikega, a kar ga je tudi odgnalo v tujino.

V Metternichovi dobi splošne evropske reakcije ni mogla biti Heinejeva pisava nemškimi zaveznim vladam prijetna. Življenje v barokah se mu je neskončno gabilo, njegove spise so razne vlade preganjale, nekaj prask s cenzorji je že imel in upanja, da pridejo kmalu boljši časi, ni bilo nobenega. Pravilno spletene kite so visele povsod, kamor se je ozrl. V svojih „Priznanjih“ pripoveduje, da je imel razne grde vizije; pruski orel se mu je kazal liki grd črn jastreb, ki mu je klujuval v jetrah, slišal je, da je v Spandovi jako neprijetno, če se mora nositi pozimi nerazgredo železo in se ne dobi drugega mesa, kakor muhe, ki padajo v juho. Vse to je provzročilo, da je l. 1831. otrešel nemški prah in jo ubral „Im wunderschönen Monat Mai“ čez Reno v Pariz, kjer je ostal, z malimi pretržki, do konca svojega življenja. (Dalje prih.)

doči češki minister. Kabinetna kriza se reši baje prihodnji teden, ko se vrne cesar na Dunaj. Parlament se sestane menda šele v februarju. Konferenca načelnikov levice se sestane 17. t. m., to je danes izvršilni odsek desnice pa koncem prihodnjega tedna.

Red asumpcionistov pred sodiščem.

Pred IX komoro pariškega policijskega sodišča se začne 22. t. m. zanimiva obravnavna proti 12 redovnikom asumpcionistom, obtoženim goljufije, sleparstva in pospeševanja prekucskih naklepov. Ti redovniki so se delali velike reveže ter so neprestano beračili po deželi, se bavili s krošnjarstvom, s prodajanjem odpustkov in nabiranjem ustanov za maše itd. Imeli so v Parizu (Rue Francois I) celo ulico samih palač ter velikansko, moderno urejeno tiskarno, v kateri so tiskali list „Croix“ v stotisoč izvodih. Imeli so cele tvornice, katere so vodile redovnice in v katerih so delala dekleta večinoma brezplačno. Asumpcionisti so premogli torej več milijonov, a niso plačevali skoraj nobenega davka. „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, Bogu, kar je Božjega“, je velel Kristus, a patri asumpcionisti se za ta ukaz niso brigali. Lagali so, da so le najemniki, ne pa posestniki omenjenih hiš, dasi so njih gospodarji že trideset let. Tiskarno pa so kupili z denarjem neke imenitne prilike. „Cri de Paris“ poroča: Neka courtesana družega francoskega cesarstva, ki je bila znana pod imenom „La belle Myriam“ (lepa Myriam), je kot spokorna Magdalena izstopila iz svoje židovske vere ter se pokatoličnila. Vzela si je patra Picarda za spovednika ter izročila redu polagoma ves svoj imetek, svoj hotel, svojo zbirko umetnin, vozove in konje. Lepa Myriam je ustanovila tiskarno „Croix“, ustanovila z imenom „čestita mati Franck“ red „Soeur typotes“ (tiskarskih sester), ki so stavile lista „Pélerin“ in „Croix“. Če je nekdanji priljubljeni in sedanji čestiti materi načelnici reda zmanjkalo denarja, se je obrnila do nekdanjih svojih bonapartističnih — prijateljev in — vselej je dobila potrebne tisočake. Bržčas jih je odškodila s tem, da so smeli zahajati med tiskarice — čitat omenjena lista... Ko pa se je začela gonja proti Dreyfusu ter so se patri asumpcionisti tudi zaganjali v Dreyfusarde ter pisarili v svojih listih strastno proti Dreyfusu, tedaj se je vzbudila v „lepi Myriam“ židovska kri in zasmilil se ji je brat Alfred Dreyfus. Hotela je torej lista „Pélerin“ in „Croix“ pridobiti za Dreyfusa, toda uspeha ni dosegla. Patri asumpcionisti so imeli že svoje milijone, otrsli so se torej stare grešnice ter jo pognali iz Pariza. Sedaj živi „lepa Myriam“ baje v nekem samostanu v Bordeauxu, kjer delajo melisno vodo, ki dela konkurenco vodi „eau de melisse des Carmes“ ter se imenuje melisna voda „Notre Dame du Salut“. — „Iščite najprej božjega kraljestva, vse drugo vam bo pridejano“, — te Kristove besede pač veljajo tudi za asumpcioniste! Milijone so si pridobili z denarjem, katerega si je „zaslužila“ — „lepa Myriam“, in s sleparjenjem!

Vojna v Južni Afriki.

Po trimesečnem malouspešnem bojevanju je dospela vojna v Južni Afriki do odločilnega trenutka. Četudi operacije, katere je začel general Buller minoli teden, ne bodo prinesle odločitve vsega vojevanja, bodo vendar le prinesle usodo Ladysmitha in Natala. Buller hoče Ladysmith na vsak način osvoboditi ter je baje 11. t. m. med Springfieldom in Potgieters-Driftom, zahodno od Kolensa, prekoračil reko Tugelo ter se utrdil na levi, burski strani reke. Hkratu je general Warren 12. t. m. odkorakal iz Frera, da prekorači Tugelo vzhodno od Kolensa, nekako pri Weenu. Angleži nameravajo torej zgrabiti Bure na desni in levi, a tudi v fronti. Objednem bo vdrl White iz Ladysmitha, tako da bodo imeli Buri sovražnike tudi za hrbtom. Od vseh strani primejo Angleži nasprotnika, da ga starejo in zmagajo docela. To je načrt Bullerja. Ali se posreči, se pokaže v kratkem. Angleži imajo vsega skupaj okoli 30.000 mož in veliko število topov. Buri bodo morali premagati vsaj dve koloni, sicer bodo morali bežati iz Natala ter se umakniti polagoma v utrjeni glavni mesti, v Pretorijo in Johannesburg. Poročila iz Pietermaritzburga trdijo že sedaj, da so se umaknili Buri iz Kolensa in z gore Groblerskloofa,

ter da so odpravili na jugu Ladysmitha svoje topove, kar se razlaga tako, da hočejo Buri obleganje Ladysmitha opustiti. Seveda te vesti še niso potrjene. — Najnovejša poročila javljajo, da so šli trije oddelki iz kora lorda Methuena ropat v Orange republiko, ter da so ondi brez potreve opustošili dvoje velikih farm v Jacobsdalu. Barbarsko nastopanje Angležev, ki se vedejo v sedanji vojni kot pravi roparji in ničvredna klativiteška sodrga, vzbuja med Buri silno razburjenost. Buri so zagrozili, da bodo porušili zlate rudokope v Randu, ako bodo Angleži nadaljevali svoje divjaštvo. — Pred Mafekingom je bila zopet majhna praska, v kateri so bili tepeni Angleži. — Iz Berolina se poroča, da je predsednik belgijske zbornice, Bernaert, ki je bil pri cesarju na obedu, imenom belgijskega kralja in imenom holandske kraljice poskušal pridobiti cesarja Viljema za posredovanje med Buri in Angleži. — Neki višji nemški častnik pa roti v „Kölnische Zeitung“ evropske velevlasti, naj posredujejo med sovražnikoma, kajti bojna nevarnost se dviga na obzorju višje in višje, čim bolj izgublja Anglija svoj ugled na suhem. Bati se je, da poskusi Anglija popraviti svoj fiasko z močnim udarcem na — morju. Ako kdaj, je danes potrebno, da hodita Nemčija in Francija složno, kajti nevarnost, da se vname svetovna vojna, je velika.

Dopisi.

Iz Novega mesta, 12. januarja. Pri občnem zboru delniškega društva „I. Narodni dom“ 4. t. m. bilo je navzočih 17 delničarjev, ki so zastopali 115 delnic, isti je odobril: a) tekoči račun za leto 1899 v prejemkih 1104 gl. 43½ kr., v izplačilih 1103 gl. 69 kr., v preostanku 74½ kr.; b) bilanco z imetkom 10.644 gl. 72 kr. in zavezami 10.186 gl. 53 kr.; c) rezervni fond s 1307 gl. 21 kr., ter je sklenil, da se za leto 1898 in 1899 ne izplača nobena dividenda. Nadalje se je sklenilo, da se ugotovi prošnji društva „Čitalnica“ glede znižanja obrestne mere od 3% na 1% za dobo 3 (treh) let, in da se spremene sledeče točke pravil: § 4. Namesto sedanjega teksta naj se glasi: Družba razglasa svoja oznanila s pravno veljavnostjo v „Dolenjskih Novicah“ in v enem slovenskih dnevnikov v Ljubljani. § 14. Za sklepčnost potrebno število navzočih delničarjev se od 10 skrči na 5 (pet). § 24. Po besedah: „Vendar se mora 10% čistega dohodka za rezervni fond odločiti“ — se pristavi besede: „dokler rezervni fond ne doseže 10% glavnice. § 25. Iste besede (kakor § 24.) se uvrste med 1. in 2. vrsto. V upravni svet se izvolijo za dobo dveh let gg. dr. Albin Poznik, dr. Jakob Schegula, dr. Edvard Volčič, Simon pl. Sladovič, Ivan Krajec in Adolf Pauser sen. V pregledovalni odsek za leto 1900 pa gg. Alfonz Oblak, Adolf Pauser jun. in Vinko Umek. Zadnja dva tudi za podpisatelja zapisnika.

Iz Vinice, 14. januarja. Mrzla burja brije in sneg mete, da ga je veselje gledati. Trditev pravoslavni Bojančanov uresničila se je tudi letos: „Nema zime brez vlaškega božiča!“ Tudi nam katoliškemu Viničakom je prinesel vlaški božič zimo. — Občinske volitve so končane, in zmagal je mežnar Stanko s svojo agitacijo: „Možje, ne volite nobenega gasilca v odbor!“ — Kakov duh bode vel tri leta v naši občini, razvidno je iz prve občinske seje. V letošnji proračun postavilo se je med drugim: 300 kron za pota županu in 400 kron organistoma na Vinici in na Preloki. Za streho župne cerkve na Preloki pa se bode prebivalo 27% davčni občini Preloka-Žuniče. Sklenilo pa se je: Nikakove podpore ne plačati oziroma dati požarni brambi na Vinici. Kje je krščanska ljubezen? Občina, oziroma Plavčna občina je ustanovila tukajšnje gasilno društvo v proslavo petdesetletnega vladanja Nj. Veličanstva in občina ne plača, oziroma ne da za ta spomenik niti vinarja podpore. Sramota! Gasilci naj žrtvujejo svoj čas in zdravje, ter naj postavijo svoje življenje v nevarnost, povrhu tega pa naj še plačajo orodje in opravo iz svojih žepov. — Kaj ni storilo gasilno društvo zadosti, ko je v prvem letu nabralo in plačalo do 1200 K? Kaj poreče deželni odbor, smo prav radovedni.

Tukajšnja kmetijska podružnica namerava letos postaviti nekoliko strelnih postaj proti toči. V ta namen ji je zago-

tovljena svota 390 kron. Nekateri brezumniki so tudi proti tej napravi rekoč: Čemu ta novotarja — proti Bogu streljati! — No tudi v ta namen dosihdob ni dala občina niti vinarja. Nasprotno pa verne dušice prav pridno nosijo svoje „groše“ za škofove zavode, dobro vedoč, da jih škofovi zavodi ne rešijo ognja, ne ujm, niti ne olajšajo njih siromaštva. Živinoreja, katera je bila začela prav lepo napredovati, pojema, saj nima vsa velika Viniška občina niti jednega licencovanega bika. Nekaj na boljšem smo z vinarstvom. Ljudstvo je sprevidilo, da ne dela Bog čudežev lenuhom. — Mrzlo je, mrzlo gospod urednik, — zato neham. Poročal bodem kaj več, ko se zemlja in z njo tudi znabiti naš odbor otali. Dotlej pa: „Na zdar!“

„Zveza slovenskih in istrsko-hrvatskih županov“.

Na shodu slovenskih in istrsko-hrvatskih županov dne 17. avgusta 1898 bilo je sklenjeno, da se ustanovi „Zveza slovenskih in istrsko-hrvatskih županov“. — C. kr. deželno predsedstvo kranjsko je postotot discrimina rerum z odlokom št. 5105/pr. z dne 20. oktobra t. l. odobrilo pravila za to zvezo.

Najvažnejše določbe teh pravil slovejo:

§ 1. Društva ime in sedež. Društvo „Zveza slovenskih in istrsko-hrvatskih županov“ se ustanovlja za Kranjsko, Štajersko, Koroško in Primorsko (Goriško, Trst in Istro). Vodstvo in sedež mu je v Ljubljani.

§ 2. Namen društva. Društva namen je: poučevati svoje člane opredpisih občinskih zakonov in družih zakonov, ki vrejajo občinsko uradovanje, pospeševati kulturne težnje slovenskega in hrvatskega naroda ter potezati se za gmotne koristi njegove. To dosega društvo s tem, da izdaja strokovni list, da izdaja ali pospešuje izdavanje zbirke za občinsko upravo važnih zakonov, da pošilja peticije in resolucije oblastvom in postavodajalnim zborom, da sklicuje redne in izredne društvene shode (občne zборе), na katerih se razpravljajo z občinsko upravo v zvezi stoječa vprašanja ter kulturne in gospodarstvene zadeve slovenskega naroda.

§ 3. Člani društva. Člani so častni, prvi in podporni. Le avstrijski župan more biti član društva. a) Častni člani morejo biti oni samopravni avstrijski državljani, ki so si pridobili posebnih zaslug za društvene namene. b) Redni člani zamorejo biti le župani ali podžupani slovenske ali hrvatske narodnosti. c) Podporni člani morejo biti občinski svetovalci in občinski odborniki slovenske ali hrvatske narodnosti. Redni ali podporni član postane dotična oseba, ko prijavi društvenemu odboru, da hoče biti član društva in izpolnovati društvene dolžnosti. Redni člani plačujejo udnino po 5 gl., podporni pa po 2 gl. Društveni odbor ima pa pravico ubožnim županom ali podžupanom udnino znižati ali celo spregledati.

§ 4. Dobava denarnih sredstev: Društvena denarna sredstva so: a) udnina rednih in podpornih članov; b) darila in volila; c) naročnina za društveno glasilo in skupilo za spise, katero društvo izda.

§ 5. Dolžnosti in pravice društvenikov. Vsak društvenik je dolžan društvene namene po svoji moči pospeševati in udnino v prvem četrtletju vsacega leta plačati. Vsak društvenik ima pravico udeleževati se društvenih shodov ter tu govoriti in nasvete staviti. Redni člani imajo poleg tega pravico glasovati, voliti in voljeni biti. Redni člani prejemaajo društveno glasilo brezplačno, podporni člani za znižano naročnino 1 gl.

Ostale določbe se nanašajo na izstop iz društva, na opraviteljstvo, na občni zbor in njega opravila itd.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 17. januarja.

— Volitev v civilno komisijo za osebno dohodarino v Ljubljani je že razpisana, tudi glasovnice se že dostavljajo volilcem, samo o kandidatih se nič ne čuje. Volitev je velike važnosti in sodimo, da bi se ne smela v nemar puščati. Ker se ne najde vsako leto mož, ki bi hotel na svojo roko iskati kandidatov za te nevhvaležne mandate bi bilo morda umestno, ako bi izvrševalni odbor narodne stranke posredoval in dogovorilo volilci določil kandidate.

— Zveza slovenskih in istrsko-hrvatskih županov. Na drugem mestu priobčujemo izvleček iz pravil te zveze. Da bode novo društvo, čegar ustanovitev se je na shodu županov tako navdušeno pozdravilo, zamoglo začeti svojo poslovanje, treba je, da mu pristopijo člani. Kakor je iz pravil vidno, morejo biti člani župani, podžupani in občinski svetniki slovenske in hrvatske narodnosti. Kdor torej le — teh pristopi društvu — in vsaj od slovenskih in hrvatskih županov pričakujemo, da storé to vsi — oglasi naj se pri ljubljanskem županu gospodu Ivanu Hribarju, kateremu naj ob jednem naznani, kdaj bi po njegovem mnenji najbolje kazalo sklicati ustanovni občni zbor.

— Zdjaj umejemo. Okrajnim sodnikom v Ptujju je imenovan, kakor smo že poročali, pristav dr. Glas, dasi je bilo za to mesto mnogo starejših in za to mesto jezikovno usposobljenih prosilcev. Zdjaj se poroča, da je ta dr. Glas kot avskultant v Celju slovenske kmete pozdravljaj z „windischer Hund“. Bržčas je vsled tega druge prosilce preskočil. Wurmser, Rothschedl, Glas — o, kolika sreča, da smo avstrijski državljani!

— Darovi banke „Slavije“. Tukajšnji generalni zastop banke „Slavije“ doposlal je danes: „Radogoj“ 200 K, društvu za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani 100 K in dijaškemu podpornemu društvu v Pazinu 100 K.

— Za današnji koncert „Glasbene Matice“ kaže se v vseh krogih veliko zanimanje, saj pa tudi nudi koncert toliko čisto-lepega užitka, da smemo biti ponosni na take prireditve „Glasbene Matice“. Svetovno priznani, slavni umetnik Ondříček izjavil je, da ga zelo veseli, da po večletnem prestanku zopet koncertuje v Ljubljani. Mi mu pa moramo biti hvaležni, da nas obišče, in ne smemo pozabiti, da je on, slavni umetnik, pred več leti, ko „Narodni dom“ v Ljubljani še ni stal, iz lastnega nagiba na korist hiši, v kateri danes koncertuje, samostojen koncert priredil! Čisti dohodek današnjega koncerta namenjen je za nabavo društvu prepotrebne koncertnega klavirja. Vstopnice se dobivajo pri gosp. J. Lozarju in zvečer pri blagajnici.

— Slovensko gledališče. Parmovo „Ksenijo“ so peli sinoči drugičkrat v letošnji sezoni. A peli so jo mnogokrat boljše nego včeraj. Zdeli so se nam solisti in zbor nekako rezervirani, kakor da bi hranili moč glasu in čut srca za „Cavallerio rusticano“, ki so jo peli po „Kseniji“. Zatorej je pa zadnja bolj uspeła nego prva. Vendar nam je pohvaliti g. Desarija, ki je pel Aleksija s krepkejšim in čistejšim glasom nego prvokrat. Posebno lepo mu je uspela vstopna pesem in duet s Ksenijo. A njegova obutev ni bila samostanska. Prav lepo je pela gdč. Carneri pesem Ksenijino in duet z Aleksijem. Takisto nam je ugajala tudi gospa Polakova posebno s pesmijo o gozdni ptičici. Gospod Nollu je bil vitez, a ne tako dober kot včasih. Tudi v orkestru smo čuli par rezkih glasov. — „Cavalleria rusticana“ pa, kakor rečeno, je izvrstno uspela. Gdčna. Carneri je pela Santuzzo z mogočnim glasom, v katerem je govorila nesrečna ljubezen. Turidu, kakršen se ni bil, je bil sinoči g. Desari. Glas mu je bil poln krepke, sveže moči. V njem in v igri je bilo spoznati odsev italijanske strasti. Lolo je pela gospa Polakova, pri kateri nam je pohvaliti simpatični, topli glas in prijetno zunanjščino. Izbornu je pel Alfija g. Nollu. Posebno mu je uspela duet z gdč. Carneri. Ugajala nam je tudi gdč. Bitenčeva, a kazila jo je nesrečna maska. Za Turidovo mater je bila pač dvakrat premлада. Zbor je posebno krepko pel veličastno himno pred cerkvijo. Kar se tiče zunanje oprave, moramo zahtevati, da se nadomeste umazani oblaki z novimi, ki pa ne smejo viseti tako nizko nad strehami. Zdelo se nam je, kakor da se hoče vvesti nebo na zemljo. Gledališče je bilo polno.

— Benefica režiserja Rud. Inemanna. V nedeljo, 21. t. m. bode imel velezaslužni režiser slovenske drame, gosp. R. Inemann svojo benefico, na katero opozarjamo že danes slovensko občinstvo ter narodna društva v Ljubljani in po deželi. Odveč bi bilo govoriti o velikih uspehih, katere si je pridobil g. Inemann tekom svojega delovanja pri slovenskem gledališču. Znano je, da vodi

g Inemann spretno sam vse dramske predstave, da igra izvrstno do malega vse večje vloge, da sodeluje rad in z največjo ljubeznivostjo pri različnih narodnih veseljih in slavnostih ter je sploh družabno velesimpatičen in vslužen mož, ki ima za razvoj zabav največje zasluge v Ljubljani. Gospod režiser Inemann zasluži torej, da se mu zahvali narodno občinstvo z najmnogobrojnejšim posetom njegove benefične predstave. Igrala se bo zabavna narodna igra s petjem "Od stopnje do stopnje".

— **Jury za Prešernov spomenik.** Na povabilo g. župana Iv. Hribarja, pred sednika odbora za nabiranje prispevkov na korist Prešernovega spomenika, se je sestala sinoči v mali mestni posvetovalnici prvokrat razsojevalna komisija, ki se je konstituirala. Predsednikom je bil izvoljen g. ces. svetnik prof. Iv. Franke, tajnikom pa literat g. Fr. Govékar. Na to se je vršila prva seja, katere sklepi so seveda tajni.

— **Členi slov. umetniškega društva** imajo jutri, v četrtek, ob 9. zvečer v zadnji sobi restavracije v "Narodnem domu" (na desni) sestanek. Želeli je, da se ga udeležijo v čim največjem številu!

— **Odbor kluba slovenskih biciklistov "Ljubljana"**, prosi še tem potom vse klubove odbornike ter č. g. člene pomožnega odbora, da se blagovole za gotovo vdeležijo jutrišnje, kot zadnje seje pred plesom. Vkreniti in določiti se mora še nekaj prav važnega, da se bo ples izvršil v občo zadovoljnost. Pripomnimo še jedenkrat, da je zanimanje za ta ples prav veliko; to priča tudi obilno nakupovanje vstopnic in apel po listih na člene raznih klubov in društev. Računati moramo toraj, da bo ob določeni uri pravcati naval.

— **Občni zbor slov. del. pevskega društva "Slavec"** vršil se je ob dokaj dobri udeležbi v nedeljo, dne 14. t. m., v gostilniških prostorih "Narodnega doma". Predsednik Dražil pozdravi navzoče, se ozira na napredek društva v pretečenem letu, spominja pa se tudi lani umrlih članov. K zadnjemu počitku spremilo je društvo svojega dragega prijatelja, komaj 20 let starega Ivana Potočnika, ki je društvu zapustil 200 kron, nadalje g. Josipa Streharja in ustanovnika g. Ivana Perdana. V znak sožalja dvignejo se navzoči raz sedeže. — Tajnik poroča, da je imelo društvo razven več manjših čez 20 večjih nastopov; priredilo je sijajno maškaramo, kakor tudi veliko ljudsko slavnost povodom svoje 15letnice. Obe sta se vsestranski izborni obnesli. O binkoštnih praznikih poletelo je društvo korporativno z zastavo v Zagreb ter se tam udeležilo slavnosti blagoslovljenja zastave bratskega društva "Sloboda". Društvo bilo je od bratov Hrvatov pristržno pozdravljeno in težkih src vrnili so se "Slavci" v domovino. Pa tudi v domače kraje prirejalo je društvo izlete ter tako nudilo svojim članom obilo zabave. — Členov imelo je društvo 9 častnih, 20 ustanovnih, 253 podpornih in 53 izvršujočih, skupaj 335. — Iz blagajnikovega poročila posnamemo, da je imelo društvo dohodkov 2078 glđ. 74 kr., troškov pa 1597 glđ. 6 kr., torej prebitka 481 glđ. 68 kr. Vrednost inventarja pa znaša 2705 glđ. 47 kr. Izid volitve naznanili smo že včeraj. Odbor voljen je bil večinoma enoglasno, sicer pa z veliko večino glasov. — Izmed raznih predlogov bil je najvažnejši ta, da bi naj "Slavec" ustanovil podporni sklad, iz kojega bi dobivali bolni in brezposelni člani podpore. Predlog bil je z odobravanjem sprejet ter odkazan odboru, da ga pretresuje ter potem poroča o njega izvedljivosti. — Izrekla se je tudi zahvala ljubljanskim časnikom, ker so društvu rade volje podpirali, ter staremu odboru, ki je društvo tako spretno in požrtvovalno vodil. — S pozivom, da bi se naj člani tudi bodoče leto tako tesno oklepali društva, zaključil je predsednik občni zbor. Pred razidom zapel je pevski zbor "Slavecovo" himno.

— **Splošno delavsko napredno-izobraževalno, pravovarstveno in podporno društvo v Ljubljani** priredi v nedeljo, dne 21. januarja t. l., v Koslerjevi zimski pivarni delavski plesni venček. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 20. kr. za osebo. — Čisti dobiček je namenjen izobraževalnemu skladu.

— **Nov "konsum"**. V št. Vidu pri Zatičini so ustanovili konsumno društvo. Imenovalo se bode sicer "Kmetijsko dru-

štvo", a s tisto pravico, kakor vsa druga taka društva, ki se vsa bavijo samo s prodajo specerjskega in manufakturnega blaga za kmetijstvo pa se čisto nič ne menijo.

— **Vodovod v Postojini.** V včerajšnji seji avstrijske delegacije je posl. dr. Ferjančič, opozarjajoč na vsakoletne vojaške vaje v Postojini, interpeliral vojnega ministra, če hoče podpirati prizadevanja postojinske občine za pridobitev državne podpore v svrhu naprave vodovoda.

— **Narodna čitalnica v Starem trgu pri Ložu** priredi dne 20. prosinca koncert in ples, pri katerem bode sodeloval čitalniški tamburaški zbor. Začetek koncertu ob 7. uri, plesu ob 10. uri zvečer v društvenih prostorih. Ustopnina za osebo 1 K, za obitelj 2 kroni.

— **Iz Krškega se nam piše:** O volitvi udov cenilne komisije za personalni davek krškega okraja prinesel je Vaš list v št. 11. notico, v kateri priporoča v III. volilnem razredu (vsaj tako je misliti) kot uda g. J. Koppa in kot namestnika g. A. Drmelja. V tem oziru vršil se je že razgovor dne 10. t. m. v Kostonjavi in se je nasvetovalo, da naj se volijo dosedanji člani in namestniki. V III. oddelku je bil dosedaj člen g. J. Wutscher iz Brezovice, g. dr. Namorš pa namestnik, katera dobro poznata razmere deloma osobno, deloma iz dosedanjih razprav pri cenilni komisiji. Da bi se ne cepili glasovi, bilo bi najbolje, da ostaneta še ta i naprej v III. skupini.

— **Iz Mokronoga se nam piše:** Pri občnem zboru bralnega društva, ki se je vršil v nedeljo, dne 14. t. m. v društvenih prostorih, so bili izvoljeni: Predsednikom g. Ig. Mohorčič ml., podpredsednikom g. Ed. Bohinc, blagajnikom g. Vikt. Češnik, za odbornike gg. Ig. Mohorčič st., Ivan Ulepič, Fran Penc, Peter Strel, za namestnika gg. Jernej Sbil in Karol Sašel ml.

— **Slovenski groš le diši** Tisti celjski razgrajč Polanetz, ki je sodeloval pri napadu na g. Gostinčarja in bil nekoliko ranjen, je s podporo Südmarke kupil veliko trgovino v Celju. Vzlic temu pa, da je gmotno dobro podprt, ni plačal troškov za svoje zdravljenje v bolnici. Račun so poslali njegovi domovinski občini, slovenskemu Središču, ki pa je plačilo uljudno odklonilo, češ, da plačuje pač za občinske reveže, ne pa za lastnike velikih trgovin. Da tega Poljanca le sram ni!

— **Slovenske dramatične predstave v Celju.** Prihodnje nedeljo, dne 21. t. m. vprizori celjski diletantje v "Narodnem domu" drugič "Revčka Andrejčka". V februarju se bo predstavljala "Snegulčica", v kateri bo gostovala gospica Slavčeva iz Ljubljane, in "Črevljarij baron". Začetkom marca pa se vprizori "Biserinica" in pozneje "Doktor Blažič".

— **"Celjsko pevsko društvo"** je izvolilo na občnem zboru dne 5. t. m. ta le odbor: Predsednik: dr. Vladimír Ravnihar, odvetniški kandidat; odborniki: dr. Jožef Karlovšek, odvetniški kandidat, Jožef Reiser, gimnazijski suplent, Jos. Boc, ces. kr. davčni oficijal, Rudolf Volovšek, c. kr. davčni pristav, Ivan Dobršek, privatni uradnik.

— **Iz Male Nedelje se nam piše:** Umril je tukaj gospod Blaž Korošec, posestnik in gostilničar, oče živinozdravnika gosp. Antona Korošca v Kranju v starosti 71 let. Pokojnik je izgubil svojo ženo pred 14 dnevi, bil drugače vedno krepak in veseljak. Umril je po štiridnevni bolezni. Pogrešali ga bodemo povsod. N. p. v m.!

— **Bralno društvo "Mir" pri Veliki Nedelji** priredi v nedeljo dne 28. t. m. v prostorih g. Ivana Goričana veselico s sledečim vspeedom 1. Gledališka igra: "Berite Novice!" 2. "Na straži". 3. Prosta zabava in ples. Začetek točno ob pol 7. uri zvečer.

— **Utopila se je te dni v Krupški vodi M. Boben z Vrtače pri Semiču.** Ko je prala čreva, se ji je najbrž zvrtilo v glavi, da je padla in se znatno ranila. Izgubila je zavest in utonila, dasi je voda ondu zelo plitva. Zapustila je več nedoraslih otrok.

— **Ukradena ura.** Dijaku F. T. je bila v tolovadnici višje gimnazije na oknu ležeča srebrna žepna ura s srebrno verižico vred ukradena. Ura je imela na notranjem krovu začrtan priimek in letno številko 1895.

— **Nezgoda.** Mestni ubogi Edvard Leutgeb je padel pri skladišču južnega ko-

lodvora s hodnika in se je pri tem desno nogo tako poškodoval, da so ga prepeljali v deželno bolnico.

— **Ukraden lovski pes.** Elizabeti Urbančič na Bregu št. 2 je ukradel neznan tat eno leto starega lovskega psa. Pes ima rumeno dolgo dlako, na glavi belo liso in znamko tekočega leta s številko 18. Sliši na ima "Boj".

— **Ogenj.** Prebivalci hiše št. 2 v Lingerjevih ulicah so bili danes ponoči v velikem strahu. Okoli 1. ure so začutili v hiši velik smrad po dimu, kakor da bi kaj gorelo v hiši. Stopnjišče je bilo polno dima, tako, da je eden prebivalec le z velikim naporom prišel skoz dim do vežnih vrat in na prosto. Dotičnik je naznanil ogenj na stražnici in ko so prišli ljudje v hišo, so zapazili, da so tele smeti v železnem zaboju v veži.

— **S strehe padel.** Danes dopoldne je padel Luka Šetina, mizarski vajenec pri Pečenku na Rimski cesti št. 10 raz streho in se je hudo poškodoval.

— **Cena voznja klovna.** Včeraj zvečer se je pripeljal z gorenskim vlakom v Ljubljano klovni Martin Hlevak iz Temešvara. Na kolodvoru ga je takoj vzel policaj v svoje naročje in ga odvedel, da mu razkaže ječe ljubljanskega rotovža. Klovni je bil vstopil v Trbižu v vlak brez voznega lista, a se je vedel na celej progi do Ljubljane odtegniti kontroli sprevodnika. Blizu Ljubljane pa ga je sprevodnik le zasačil in prijel in ga na kolodvoru izročil policaju. Sedaj bode nastopil kot klovni v predstavi pred sodiščem.

* **Električna luč in higijena.** Opažalo se je, da električna luč razstvarja smrad. Ta moč se pripisuje ozonu, ki se razvija pri gorenju, ali nekemu paru, o katerem znanost še ni na čistem. Trdi se, da more velika električna svetilka v majhni, zadušljivi in smradljivi sobi povsem razkrojiti neugodni duh. Tako poročajo hrvatske "Narodne Novine".

* **Radi žaljenja "Tagblatta"**, ki izhaja v gornješlezjskem mestu Königshütte, je tožen neki berlinski književnik, ker je dejal, da je "Tagblatt" strašno neslan list. Obravnava bo 18. t. m. Tedaj izve königshüttsko občinstvo, ali je njegov dnevnik res neslan ali ne.

* **Deset dni živ pokopan.** V občini Zablač pri Oderbergu sta kopala dva delavca vodnjak. Nakrat se je zemlja posula ter zakopala oba delavca v globočini 14 m. Nihče ni mislil na rešitev delavcev, češ, saj sta že itak oba mrtva. Šele čez dva dni so ju začeli odkopavati in začuli so klicanje enega delavca: "Rešite me, saj še živim!" Tedaj šele so začeli prav odkopavati zasuta delavca in odkopavali so ju noč in dan. V 10 dneh so dospeli do njiju ter našli enega še živega, drugi pa je bil že mrtev.

* **Morilka otroka — obešana.** 9. t. m. je bila v Londonu obešana francoska odgojiteljica Lujiza Masset, ker je 27. okt. v Dalstonu, v predkraju Londona, v čakalnici ondotnega kolodvora z opeko ubila svojega 3 $\frac{1}{2}$ leta starega sina, ga slekla do golega, zavila truplo v črn robec, njega obleko pa pustila v čakalnici v Brightonu. Deček je bil pri svoji dojnci, a zverinska mati ga je vzela seboj ter ga med potjo v London umorila. Zločinka je tajila do zadnjega. Zato je list "Fronde" v Parizu, ki zastopa ženske interese, nabral več tisoč podpisov za prošnjo, ki se je poslala za pomiloščenje kraljici angleški. Prošnja pa ni imela uspeha in so odgojiteljico vendarle obesili. Malo trenutkov pred svojo smrtjo pa je priznala vse. Imela je ljubimca in mislila, da jo bo vzel za ženo, ako se iznebi svojega nezakonskega sina. Zategadelj je dečka ubila.

* **Buri so bili sijajno premagani** nedavno v Olimpijskem gledališču v Londonu. "Journal des Debats" poroča, da je kazal ondi nedavno velikanski kinematograf žive slike iz južnoafričanske vojne. Ko se je pokazala slika predsednika Krügerja, je vse gledališče tulilo, žvižgalo in sikalo; ko pa se je pokazal maršal Roberts, je zapelo vse himno "Rule Britannia". In še ni bila pesem pri kraju, ko se je pokazala tretja slika: Buri beže pred Angleži, ki jih streljajo kakor vrabce z oklopnega vlaka ter bombardirajo s topovi. Na desni in levi, spredaj in zadaj... povsod vse polno pobitih Burov. Hej, to je bil pogled za Angleže, ki so kar noreli od veselja ter se je morala slika

vedno znova in znova pokazati. No, tista slika pa je bila sestavljena po fotografiji, katero je uprizorilo osebje posestnika kinematografa. V resnici se tak prizor doslej ni pripetil, in taka sijajna angleška zmaga je bila možna še vedno le z gledališkimi kulisami in naučenimi statisti.

Književnost

— **"Učiteljski Tovariš"** ima v št. 2 naslednjo vsebino: Dajte nam stanovanj! — Učitelj in duhovnik. — Učiteljski pravnik. — Rešetar: Zmes. — Dopisi. — Društveni vestnik. — Razgled. — Vestnik. — Šiba in druge telesne kazni v zgodovini šolske discipline. — Gospodarski program. — Uradni razpisi učiteljskih služeb. — Listnica uredništva. — Listek upravnikov. — Vsi spisi so jedrnat in jako zanimivi ne le za učitelje, nego sploh za vsacega omikanca.

Telefonična in brzojavna poročila

Dunaj 17. januarja. Novo ministrstvo je že sestavljeno. Imenovanje se razglasi v soboto ali v nedeljo. Členi nove vlade še niso znani. Diplomatični agent v Zofiji Gvidon baron Call je določen trgovinskim ministrom. Call je konservativec in slušbuje od leta 1895 v Zofiji. Ministra brez portfelja bosta dva, Pičtak in Rezek. Posebnega levičarskega ministra ne bo, ker bodo itak vsi važnejši portfelji v rokah pristašev nemških strank. Körber je te dni govoril z raznimi desničarji, menda da bi jim pojasnil kvadraturu okroga, kako bo namreč nemško strankarsko ministrstvo nevtralnno.

Dunaj 17. januarja. Izvrševalni odbor desnice je sklican na petek. Sklepal bo o stališču kluba proti novi vladi.

Dunaj 17. januarja. Körberjeve upravne konference se začno v ponedeljek teden. Na te konference bode povabljenih 9 Čehov in 9 Nemcev iz Češke in 4 Čehi in 4 Nemci iz Moravske.

Dunaj 17. januarja. Avstrijska delegacija je imela danes zadnjo sejo, v kateri je v tretjem branju sprejela vse obljube

Dunaj 17. januarja. Parlamentarna komisija poljskega kluba je že sklenila, da bo klub podpiral Körberjevo vlado.

Dunaj 17. januarja. Državno sodišče je ugodilo pritožbi evangeliškega društva proti odrejenemu razpustu. Vlada je bila društvo razpustila, ker se je pridružilo gibanju za izstop iz katoliške cerkve.

Budimpešta 17. januarja. Vlada je zagotovila velike mline, da jih za odpravo mlinskega obrata odškodni na drug način. Dotične koncesije stopijo 1. junija v veljavo.

Brno 17. januarja. Premogarski štrajk v Moravski Ostravici zadobiva kolosalne demenzije. Zdaj je ustavilo delo še 2000 premogarjev. Fužine v Vitkovicah nimajo vsled tega več svojega premoga na razpolaganje, nego so odvisne od dovoza.

Berolin 17. januarja. Angleži so sekvestrirali nemško ladjo "Adjutant" in jo odpeljali v Suez. V političnih krogih se pripisuje članku v "Köln. Ztg.", kjer je rečeno, da utegne Angleška provzročiti svetovno vojsko, in da morajo vse velesile intervenirati mej njo in Transvaalom, največjo pozornost.

Berolin 17. januarja. Konflikt z Angleško se poostruje. Posl Müller je podal interpelacijo, katero so podpisali vsi poslanci, izvzemši socialiste in divjake, in v kateri se vprašuje, kaj hoče vlada storiti, da se ustavi sekvestriranje nemških ladij.

Pariz 17. januarja. Odbor za pridobivanje prostovoljcev, ki hočejo vstopiti v armado Burov, naznanja, da se je doslej oglasilo 4000 mož.

London 17. januarja. Iz raznih krajev v Natalu se poroča, da se čuje streljanje topov, toda poročil, kje se vrše bitke, še ni.

London 17. januarja. V Johannesburgu se nič ne prikriva, da so Buri iz Delagoa-zaliva utihotapili mnogo topov v Transvaal.

Condurango Malaga vino.

(Želodec krepčujoče vino.)

Sunja, 23. septembra 1898.

Blag. gos. M. Leustek, lekarnar v Ljubljani.

Rad priznavam, da je Vaše Condurango Malaga vino pristno. Deluje posebno dobro pri želodčni boli, krepči telo, lajša in vzbuja slast do jedij.

(9-3) Dr. J. Folnegovič, obč. zdravnik.

Pozor!

Tale prostorček je prihranjen za **Ervinu Burdycha**, lekarnarja v **Skočji toki**.

Zakaj? (136-1)

Zahvala.

Štejem si v prijetno dolžnost, izrekati v imenu šolske mladine najtoplejšo zahvalo vrlemu tamburaškemu zboru cerkniškemu, kateri je revnim učencem cerkniške šole, velikodušno daroval znatno svoto 30 K.

Vodstvo ljudske šole v Cerklju dne 12. januarja 1900.

Karol Dermelj
šolski vodja.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 13. januarja: Julij Pipa, poštnega sluge sin, 5 dni, Rožne ulice št. 8, božjast vsled krvavenja možgan. — Roza Potokar, služkinja, 25 let, sv. Petra cesta št. 70, jetika. — Matija Knaus, zasebnik, 89 let, Stari trg št. 21, kap na možganih.

Dne 14. januarja: Jožef Stalc, delavec, 45 let, Streliške ulice št. 2, pljučni edem.

V deželni bolnici:

Dne 12. januarja: Marija Dolšak, delavčeva žena, 42 let, notranje krvavljenje. — Ivan Grebenc, učitelj, 50 let, legar.

Dne 12. januarja: Elizabeta Keržič, postrežnica, 67 let, pljučni emfizem.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m. Srednji zračni tlak 736,0 mm.

Januar	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
16.	9. zvečer	732,1	- 0,4	sl. jzhod	sneg	
17.	7. zjutraj	731,2	+ 2,3	sl. szahod	oblačno	2,2 mm
	2. popol.	731,7	+ 4,8	sr. szahod	oblačno	
Srednja večerajšnja temperatura - 2,8°, nor-male: - 2,5°.						

Dunajska borza

dne 17. januarja 1900.

Suopni državni dolg v notah	99	K	45	h
Skupni državni dolg v srebru	99	"	30	"
Avstrijska zlata renta	98	"	80	"
Avstrijska krona renta 4%	98	"	85	"
Ogrska zlata renta 4%	98	"	45	"
Ogrska krona renta 4%	94	"	85	"
Avstro-ogrške bančne delnice	131	"	20	"
Kreditne delnice	234	"	15	"
London vista	242	"	30	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	118	"	10	"
20 mark	23	"	62	"
20 frankov	19	"	20	"
Italijanski bankovci	89	"	70	"
C. kr. cekini	11	"	42	"

Zahvala.

Povodom izgube našega ljubega očeta, oziroma deda in pradedu, gospoda

Matije Knavska

zahvaljujemo se tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za spremstvo dražega ranjega k večnemu počitku. Osobito in posebej pa izrekamo vrlemu pevskemu društvu „Slavec“ za tolažilno, v srce segajoče petje našo najiskrenejšo zahvalo.

(149) **Žalujejo ostali.**

Specerijska trgovina

v mestu z 2000 prebivalci ter lepim prometom,

se radi družinskih razmer odda.

Kje? pove iz prijaznosti upravništvo „Slov. Naroda“.

(145-1)

Uradno dovoljena

posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gospodske ulice št. 6

Išče nujno: prvo hišno za Reko, 10 gld. plače, napojnine, denar za vožnjo tu; hišno za otroke (1 in 4letno dete) za Opatijo, jako fina hiša, 12-14 gld. plače; **navadno bono** za zunaj; **grajskega služabnika** in kuharico za Gorico; kuharico k trem osebam in hišno za Ljubljano.

Priporočila: Čvrsto, simpatično sobarico za hotel z izvrstnimi večletnimi spričevali ter z znanjem jezikov; nekaj natakarije, urnih v delu, gotovih v računanju, priletnih in mladih ter kavcije zmernih, za tu in drugod, ter več deklet za vsako delo.

Strogo rečna, solidna ter v stroki vešča postrežba. (147)

Lepo belo apno

sveže žgano, se dobiva po celih vagonih in v manjših porcijah pri

L. Mašek & Co.

žgalnica apna in premogokop Zabukovce (Buchberg), pošta Pletrovče (Pletrovitsch) pri Celju. (143-1)

Gotov uspeh

imajo splošno priznane

Kaiser-jeve

karamele iz poprove mete

proti nedostajanju apetita, želodčnemu bolu, slabemu in pokvarjenemu želodecu.

Pristne v zavojih po 25 vin. pri Mr. Ph. Mardetschlaeger-ju v Ljubljani, v orlovi lekarni poleg železnega mostu, in pri Ubaidu pl. Trnkóczy-ju v Ljubljani. b (1919-6)

Suknena in manufakturna trgovina
R. Miklauc v Ljubljani
sprejme

učenca

z dobrim spričevalom srednjih šol. (148)

Petra Mozlerja zemljevid slov.

deželá in pokrajin kúpi (126-3)

L. Schwentner, knjigotržec.

Koncipijenta

tudi mlajšega, sprejemem takoj pod ugodnimi pogoji.

Dr. Valentin Krisper

(146-1) odvetnik v Ljubljani.

Ostanki

vseh vrst manufakturnega blaga

oddajajo se

čudovito cenó

samo (58-3)

v Ljubljani, Sv. Petra nasip 2

Konrad Schumi & Comp.

„Pri novi tovarni“.

Ženil bi se

mlad uradnik z imetkom ter 3 letno plačo 2400 K s pravico do pokojnine, ugodne zunajnosti v hrvatskem kopališču blizu stolnega mesta Zagreba z dekletom; ki ima primeren imetek, in sicer takoj. Več se izve pri upravništvu tega lista pod naslovom „DIOGENES“.

(111-2)

Močan, dobro ohranjen glasovir

se proda za 190 gld. (nov 500 gld.). Jako primeren za gostilne in večje lokale.

Natančneje pove Z. Rauber, Vegove ulice št. 2. (141-2)

Mesto pisarja

išče stražmojster v pokoju, več slovenščine in nemščine v besedi in pisavi.

Kdo? pove upravništvo „Slovenskega Naroda“.

(134-2)

Ove prodajalnici

pripravni za vsako trgovino, 133-2

se takoj oddasta na Tržaški cesti 21

v novozgrajeni enonadstropni hiši.

Specerijska trgovina

tukaj se pod ugodnimi pogoji takoj odda.

Resne ponudbe se prosi: Poste restante Ljubljana Z. A. (135-2)

Najnovejše

blago za plesove

svile Lyonnais, volne in batista od 25 kr. naprej je ravnokar došlo pri

(106-2)

I. Grobelniku Ljubljana.

Zaostali ostanki se oddajajo za polovično ceno.

Vzorci se pošiljajo na deželo poštnine prosto.

Kašelj in hripavost

odstranijo najhitreje

lekarnarja Piccoli-ja
salmiakove pastile.

Te so najboljšje preprečilno sredstvo proti enakim slabostim v mrzli letni dobi.

1 zavitek 10 kr.

Vnanjim naročnikom se pošilja 5 zavitkov za 50 kr. poštnine prosto, ako se znesek naprej vpošlje v znamkah ali s pošto nakaznico. (2283-5)

Kranjsko društvo za varstvo lova

Društveni člani, ki žele po društvu dobiti v mesecu marcu t. l.

udvojene jerebice

se prosijo, da se oglase v tej zadevi pismeno do dne 31. januarja t. l. pri odboru lovsko-varstvenega društva v Ljubljani, ker bi se pozneje dohajajočim naročilom ne moglo več ustreči. (125-2)

Odbor kranjskega društva za varstvo lova.

Št. 259.

Razglas.

(139-2)

Podpisani magistrat mladeničem rojenim leta 1877, 1878, 1879 in 1881, kateri stopijo letos v vojaško odnosno črnovojniško dobo naznaja:

1. da se bo dné 20. t. m. ob 9. uri dopoldne vršilo žrebanje v smislu § 32 vojnega zakonika 1. del pri tukajšnjem uradu v konferenčni sobi. To žrebanje, h kateremu ima vsakdo pristop, velja za one mladeniče, ki izpolnijo letos 21. leto (rojstveno leto 1879) in torej letos pridejo prvič k naboru;

2. da so od 13. do 19. t. m. v uradnih urah imeniki onih mladeničev, kateri pridejo letos k naboru, pri tukajšnjem uradu v pisarni vojaškega referenta vsakteremu na ogled. Kdor opazi kak pogrešek, napačni vpis ali ima pomislek proti zaprošenim ugodnostim ali proti prošnjam za nabor v kraju, kjer prosilec biva, naj le to pismeno ali ustmeno naznani tukajšnjemu uradu;

3. da so od 13. do 19. t. m. v navadnih uradnih urah pri tukajšnjem uradu v pisarni vojaškega referenta imeniki domačih in ptujih leta 1881 rojenih z letošnjim letom v črno vojno stopivših mladeničev na ogled. Pogreški in nedostatki, naj se pismeno ali ustmeno naznanijo tukajšnjemu uradu.

Magistrat dež. stolnega mesta Ljubljane

dné 3. januarja 1900.

Fran Humar

sprevodnik c. kr. drž. železnice

Rezi Humar rojena **Košir**
šivilja

poročena.

(150)

Ljubljana

Urhnika

dné 17. januarja 1900.

Razglas.

V konkurzno maso **Franjo Hribarja, usnjarja v Ljubljani in v Logatcu**, spadajoče, na Brodu pri Logatcu nahajajoče se premičnine obstoječe

iz različnega usnjarskega blaga

o priliki inventure cenjene na **3172 gld. 50 kr.**, oziroma po odbitku izločenih premičnin v vrednosti **2749 gld. 70 kr.**, prodajo se vsled sklepa upniškega od bora potom povpreka, in to pod sledečimi pogoji:

Konkurzna masa ne jamči niti za kakovost, niti za množico v prodajo ponujenih premičnin, niti za mogoče v inventurnem zapisniku nahajajoče se nedostatke. Zapisnik inventure je pri oskrbniku mase na prosti ogled.

Upniški odbor si pridržuje pravico, da ponudbe presodi, jih sprejme ali odkloni. Tisti ponudnik, čegar ponudba bo sprejeta, je zavezan plačati kupnino tekom treh dni, od dneva začeti, ko mu je bilo naznanjeno, da je sprejel upniški odbor njegovo ponudbo, v roke podpisane oskrbnika mase in prevzeti ukupljene reči po plačilu kupnine v osmih dneh. Sleherni ponudnik mora priložiti svoji ponudbi 10% cenilne vrednosti kot varščino.

Dotične ponudbe je podati najpozneje do **všetega 3. februarja 1900** podpisanemu oskrbniku mase. Natančna pojasnila daje podpisani.

V Ljubljani, dne 23. decembra 1899.

Dr. Fr. Stor,

kot oskrbnik konkurzne mase Franjo Hribarja.

(131-2)